

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljaliti pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kopirisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrstopne pete vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 83.

V Gorici, v torek dne 18. oktobra 1910.

Leto XII.

Še premalo!

Sfrčal je! Z 18 glasovi proti 3 je goriški deželni zbor razveljavil volitev A. Gabrščka. Celó prošť Faidutti je pustil svojega debelega prijatelja in zaveznika na cedilu ter zapustil z dvema političnima somišljenikoma sejo pred razpravo o Gabrščkovim volitvi. Trije Fajduttijevi pristaši: baron Locatelli, Gasser in dr. Bugatto so ostali v zbornici in glasovali za A. Gabrka; dr. Bugatto ga je tudi zagovarjal z veliko vneto ter pozivljaj vladnega zastopnika, naj izid glasovanja naznani takoj osrednji vladi. (Imeli so že dogovorjeno. Op. stavca.)

Razumemo situacijo, v kateri se je nahajal goriški prošť! Kot duhovniku mu je bilo težko glasovati za potrditev volitve moža, ki je razprodajal in s tem širil tudi bogotajno Wahrmundovo brošuro, in ki je lastnik in glavni urednik one zloglasne „Soče“, ki napada vero, duhovščino, papeže, škofo — in med temi tudi našega knezo-nadškofa, prošťovega neposrednega predstojnika. Prošť Faidutti ni imel poguma, da bi bil zagovarjal Gabrščkovu volitev v javni seji deželnega zbora; ta pogum sta dobila še le njegovi glasili „Eco“ in „Popolo“, ki kar divjata zaradi nepotrjene volitve Gabrščkove. Ali je to nedoslednost ali hinavščina?

Kot razlog, da ne sodi A. Gabršček v deželni zbor, se je navedlo tudi dejstvo, da je Gabršček že razžalil skoro vse sedanje deželne poslance. Resnico te trditve dokažemo s citati iz Gabrščkove „Soče“.

Poslanca dr. A. Gregorčiča je imel Gabršček, kakor sam piše v „Soči“, 9 let in pol, to je od l. 1889 do razkola, „kakor za svojega očeta, na katerem je visel z vsem srcem in z vso dušo“, in Gregorčič „mu je bil uzor poštenjaka duhovnika“. Po razkolu l. 1899 pa sta izrekla Gabršček in njegova „Soča“ Gregorčiču vse, le človek ne. Obsipavala sta ga z raznovrstnimi grdimi psovskami, izmed katerih navajamo le

te-le: Vitez „debela glava“, rinoceros, po kojega debeli koži bo še pela Gabrščkova palica, žegan kvintal neporabne mase, po medvedje zanemarjen stari pop, lažnjivec, demagog, slabše vrste, Don Kišot, Katilina, zlobnejši človek na Goriškem. O tem poslancu je „Soča“ trdila, da ga drži le sebičnost še po koncu in da ima Boga in ljudi za norca. Gabršček mu ni pustil niti njegovega imena pri miru, kajti v „Soči“ ga je imenoval „don Gredolčič“. Ko je bil Gabršček s svojo tožbo proti „Gorici“ pogorel, je bruhala njegova „Soča“: Gregorčič naj le gleda, da ga ne bo hudič kuhal na onem svetu. Toda ni še vseh dnij konec, to naj si zapomni „deputato friulano“. Pridemo že še skupaj!

Druga tarča, v katero spuščata Gabršček in „Soča“ svoje zastrupljene puščice, je profesor Ivan Berbuč. Kolikokrat je bil v „Soči“ ta poslanec žaljen! Njemu veljajo med drugimi tudi sledeče psovke: Nežegan kvintal neporabne mase, kvintal neporabne, mrtve mase, kvintal prodanega slovenskega mesa, c. kr. strahopetec, stari lenuh, stari intrigant.

Proti obema, proti poslancu Gregorčiču in Berbuču je ščuvala „Soča“ ljudstvo s pozivom: Pljunite v obraz izdajalcem!

Tudi našega knezo-nadškofa, virilista goriškega deželnega zbora, je „Soča“ opetovano napadala in žalila. Še preden je bil imenovan, je „Soča“ pisala, da vlada namerava dati Italijanom vseučilišče v Trst, Slovencem pa nadškofa v Gorico, da torej da vlada Italijanom **prosveto**, Slovencem pa **poneumnjevanje**.

„Soča“ je imenovala knezonadškofa „apostola razkola“ ter pisala: Sedaj je nadškofijska palača zopet zbirališče inkvizitorsko navdahnjenih zbesnelih politikujočih duhovnov in najhujši med njimi je nadškof sam.

Gabrščekova „Soča“ imenuje kot generala „novostrujarjev“: včasih dr. Breclja, včasih pa našega nadškofa in

piše o „novostrujarjih“: Novostrujarski svinjarji, izprienci in izprijevalci našega ljudstva so se oglasili v svojem trobilu. Tem krščanskim sleparjem našega ljudstva že posvetimo, kakor jim pritiče. **Fej zagovornikom fridolinstva in lesbištva!**

Ko je ob papeževem jubileju naš nadškof priporočal v pastirskem listu nabiranje prostovoljnih darov za papeža, je zahreščala „Soča“: Naš nadškof **Francesco Borgia** je zaukazal v pastirskem listu nabiranje Petrovega novčiča — za ubogega papeža. Papež sedi na milijonih, zato pa jih zasluži po 25 na dan, kdor da le en novčič za bogatina v Vatikanu... Naj da za papeža nadškof Sedej, ki ima na leto dohodkov 40.000 K. Kaj bo ukazaval, iztisniti zopet iz ljudstva denar za papeža!

Ko je knezonadškof birmoval v Brdih, je „Soča“ ljudstvo šuntala proti njemu in tudi pred dvema meseca je pisala: Nam je znan samo en **škandal**, ki ga provzročuje učiteljstvo nekaznovano, **in ta je, da se udeležuje slavnostnih sprejemov dr. Sedeja, ko hodi po deželi birmovat!**

Poln žalitev in grdi podtikanj je tudi sledeči članek Gabrščkove „Soče“: „Ko dr. Sedej še ni bil škof, **je videl v dr. Faiduttiju nevarnega tekmeca za škofovsko kapo**. Zato je bil dr. Sedej **duševni pokrovitelj vseh onih nebratskih udriharij „Primorskega lista“ proti prošťu dr. Faiduttiju**. Še več! Upozorili so celo kanoničen proces proti dr. Faiduttiju, v katerem so nakopili nadmaziljeno glavo prošťovo celo kopo hudih grehov. Ne bomo jih naštevali. Povemo le, da pisec teh vrstic je imel v rokah originalno zatožbo semeniških profesorjev dr. Ž. in dr. T., ki sta povzdignila svoj glas proti oprostitvi razsodbe tržaškega škofa dr. Nagla. Toda dr. Sedej je dosegel med procesom **svoj ideal — škofovsko kapo in palco, s katero tepe goriške Slovence**. Zdaj je imel v kanoničnem procesu proti Faiduttiju važno besedo. In ker je zdaj „prst božji“, ki ga je poklical na škofovsko stolico, podrezal tudi njegovo

škofovsko vest, **kakoršne prej ni čutil kot tekmeec Faiduttija**, zato mu je postal ta kanonični proces neljub in hotel ga je potlačiti.

Toda slovenski klerikalci so rohneli nad njim: „France, ne boš! Ti si ta proces takorekoč vspodbudil — torej sodi zdaj! Ako ne, bomo govorili pa mi.“ Ubogi nadškof dr. Frančišek Sedej je potil krvavi pot! — Toda tlačil in potlačil je vendarle, kar se je dalo! Da bi slovenske klerikalce malo potolažil in pridobil njih naklonjenost, je začel izdajati pastirske liste proti slovenskim liberalcem! To je klerikalce tako zadovoljilo, da so mu prizanegli **figovstvo** proti Faiduttiju. Ali komedije pod loncem še ni konec. Zdaj je zarentačil pa dr. Faidutti in on nastopil kot tožitelj. Ubogi dr. Franc Sedej iz Cerknega poti zopet potne krvave srage in moli Boga, da bi mu pomagal. Ali ne pomaganič! Juho, v katero je sam pljuval, bo moral tudi sam popiti. Nič ne bo pomagal niti pastirski list, s katerim bo morda jutri zopet udrihal po slov. liberalcih. Naj si le zapomni dr. Frančišek Sedej, da: Svaka sila do vremena! Poplačamo mu še bogato vse ljubeznivosti, s katerimi nastopa.“

Infamnost podtikanj, ki jih vsebuje ta članek, je tem večja, ker je splošno znano, da se je dr. Sedej v svoji skromnosti dolgo obotavljal, sprejeti škofovsko dostojanstvo, in da se je vdal le prigovarjanju in prošnjam uglednih goriških rodoljubov, med katerimi je bil tudi pokojni pesnik Simon Gregorčič. Ta članek je zagrešil bržkone Gabršček sam. Izdaja ga že pačenje lastnih imen, kar je posebno svojstvo Gabrščkove elegantne pisave. Kakor rabi člankar „Prismojeni List“ namesto „Primorski List“, tako je rabil Gabršček v nekem članku, pod katerim je podpisal „Norica“ namesto „Gorica“, „Nerodna tiskarna“ namesto „Narodna tiskarna“, „Centrifuga“ namesto „Centralna posojilnica.“

Tudi pravi pisec tega članka, daje imel v rokah originalno zatožbo semeniških profesorjev; lani pa je povedala

Utopljenec v spomin.

Minulo nedeljo je veteransko društvo slovesno odkrilo spominsko ploščo vojaškim in civilnim osebam, ki so l. 1846 utonile v Soči pri Barki.

Ob 10. uri je bila sv. maša v podgorski cerkvi, katero je daroval preč. g. kurat C. M. Vuga ob asistenci dveh č. oo. kapucinov. Pred oltarjem sta klečala visokor. g. grof Attems kot vladni zastopnik in vojaški kurat preč. g. Lacina. V klopih pa je bilo opaziti goriškega brigadirja Fr. Klara z mnogimi višjimi častniki, Albina barona Teuffenbacha, barona Bianchija in še mnogo druge visoke gospode. Pred cerkvijo je svirala vojaška godba. Tukaj so bili razvrščeni tudi veterani in 4 oddelki goriške posadke. Blagoslov z Najsvetejšim je bil podeljen pred cerkvijo.

Po sv. maši je govoril pred cerkvijo predsednik veteranskega društva g. Jacobi v nemškem jeziku, potem je govoril g. poveljnik Iv. Simič v slovenskem jeziku približno tako-le:

Slavna gospoda!

Dovoljeno naj mi bode, da se najpristrčneje zahvalim njegova visokorodju

gospodu okrajnemu glavarju grofu Attems-Svetokrižkemu kot vladnemu zastopniku, velečastiti duhovščini, rodoljubnemu občinskemu predstojništvu podgorskemu, vsem civilnim in vojaškim oblastvam, deputaciji 9. lovskega bataljona kakor tudi vsemu drugemu občinstvu sploh, ki so s svojo prisotnostjo poveljčali današnje slavje.

V pojasnilo pomena spomenika, ki se danes odkrije, naj Vam služi nastopno:

Jeseni leta 1846 vršile so se v goriški okolici divizijske vaje, katerih se je udeležil tudi 9. štajerski lovski bataljon, ki je bil nastanjen v Kopru in čegar peta in šesta stotinja sta bila za časa vaj razcepljeni v Podgori, Ločniku in Moši.

Vaje so končale v nedeljo 18. oktobra z mašo na vežbališču.

Omenjeni stotniji sta se na potu v svoja stanovanja morali prepeljati z brodom čez Sočo; šesta je prišla srečno na drugi breg. Ko pa je stopila peta na brod, udarilo je za njo tudi mnogo drugih ljudi, čeravno je brodnik tem odsvetoval, ker je bil brod že itak prenapolnjen. Soča je bila jako narasla in deroča; brod je bil star in trhel, imel je tudi razpoko, ki se je med prevožno

odmašila in voda je vdrla vanj. Ljudje so se vsled tega rinili na drugi del broda, to je pa imelo za posledico, da je brod razpočil in vse je padlo v vodo. —

Nekateri so plavali na suho, drugi so se obesili trem konjem bataljona za repove in grive, da so jih izvlekli iz vode, tretji so se oklenili desk razbitega broda in se tako rešili.

Od približno 200 oseb, ki so bile na brodu, in treh konj je utonilo 29 vojakov in okoli 21 drugih. Ta nesreča je obudila občno žalovanje, ki se je posebno pokazalo pri pogrebu vojaških utopljenecv dne 20. oktobra, katerega je preskrbela goriška občina na svoje stroške.

Rakve so položili iz vojaške bolnišnice v šolski ulici na štiri šestorovprežne vojaške črno prevlečene vozove ter jih peljali na mestno pokopališče. Sprevod so spremljala mestna in tri vojaške godbe, udeležilo se ga je mnogo duhovnov, cela posadka z generali in častniki, ki so se udeležili orožnih vaj, župan Bujatti z mestnim starešinstvom in meščansko gardo, vse oblasti in uradi ter številni broji ljudstva vseh slojev. —

Ponesrečence so pokopali v skupnem grobu; nanj so postavili častniki bataljona spomenik in še posebej na vsak grob železen križ z imenom pokopanega.

Drugi vtopljeni so pokopani po raznih vaseh ob obrežju Soče in sicer tam, kjer jih je izvrgla voda.

Ko se je opustilo staro goriško pokopališče na Tržaški cesti, zginil je tudi ta spomenik. Sedaj ne spominja nič več na to nesrečo, le stari ljudje še o priliki pripovedujejo o njej.

Povodom šestdesetletnice spominskega dne opisal je naš društveni predsednik to nezgodo v raznih listih ter je prišel tudi na misel, da imena teh ponesrečencev ne zapadejo pozabljivosti, postaviti primeren spomenik.

Hvala njega požrtvovalnemu delovanju s pomočjo vsestranskih podpor stoji sedaj spomenik na licu nezgode, kjer se danes ob navzočnosti vse te visoke gospode in slavnega občinstva odkrije in blagoslovi.

Naj oživlja ta kamen današnjemu ljudstvu spomin na to nezgodo, naj bogaboječ in verujoči mimogrede posveti tiho molitev ponesrečenim umrlim, in ta kamen naj kaže, da bijejo še srca, ki vedo umrle častiti in za njih moliti.

„Soča“, da je imel to „originalno za-
tožbo“ in akte Faidutijevega kanonič-
nega procesa na svoji pisalni mizi —
Andrej Gabršček.

To žalostno poglavje o žalitvah na-
šega knez nadškofa naj zaključijo za-
bavni telegram, ki ga je Gabršček dobil
iz Ljubljane ter ga objavil v „Soči“ po-
vodom slavljenja liberalne zmage 1.
1908. Telegram slove: Gabršček, škof,
Zlati jelen v Gorici. Slava k današnji
intronizaciji!

Zorko.

(Dalje prihodnjič.)

Nepotrebnim, nepokli- canim in nepristojnim sodnikom!

(Dopis.)

„Edinost“ (ta vir je menda gg. iz-
javašem dovolj zanesljiv!) je 26. janu-
varja pisala, da je dr. Gregorin na shodu
v Dutovljah 9. januarja trdil, da so
naši dež. poslanci neumnješi nego naj-
večji butec na svetu, fakanapa, ki da
je vsaj izpoznan, da ga je harlekin osle-
paril, deleč sebi dve tretjini, njemu pa
le eno tretjino; naši poslanci, da so fa-
kanape, ki dobivajo le eno tretjino de-
želni podpor, a Lahi (harlekin) pa dve
tretjini. A ne-le fakanape, ampak še ne-
umnješi, kajti („Edinost“ je pisala dalje
doslovno) razlika je, da ga ni sedaj no-
benega slovenskega fakanape, ki bi se
mu ta delitev krivična zdela.

Ustavimo se pri tem! Recimo, da
je res, kar je dr. Gregorin trdil, je ven-
dar to taksiranje zmoglosti ljudskih za-
stopnikov — med njimi celo akade-
mično izobraženih — pod zmoglosti
enega fakanape, pristna žalitev, tembolj,
ker je prišla iz ust advokata, ki mora
vendar znati, da je že vsak normalno
nadarjen neizobražen človek toliko zmo-
žen, da loči dve tretjini od ene. Če bi
dr. Gregorin ne bila prevladala strast
sovraštva do političnega nasprotnika, bi
gotovo ne bil izbral te zasmehovalne,
žaleče primere, do katere se je dal za-
vesti le od strasti, ki ga je podžigala k
malenkostni maščevalnosti nad svojimi
zmagalci, ki so mu potrti vse načrte
njegove goriške politike. Ta strast, da
vsaj z zasmehom zadene svoje iz dna
svoje duše sovražene nasprotnike, ko
jih s političnimi uspehi ni mogel, ta
strast mu je razburjala dušo, da ni mo-
gel mirovati ter je že nekaj dni potem,
ko je frivolno zagnal overovljeni pred-
zadnji mandat od sebe (kar je zopet
tolmačiti kot akt neodoljive strasti) ter
pobegnil iz naše zbornice.... razpredel
po Krasu mreže nove agitacije za zo-
petno vrnitev v našo zbornico, sklical

Potem je govoril g. predsednik še
v italijanskem jeziku, nakar so se ve-
terani z drugo gospodo podali na soški
most pri Barki, kjer stoji spominska
plošča.

Gosp. predsednik je prosil vlad-
nega zastopnika, naj da povelje, da
pade zavesa, ki je pokrivala ploščo,
kar se je zgodilo. Sledil je blagoslov
plošče, katerega je opravil preč. gosp.
kurat C. M. Vuga.

Gosp. podpredsenik J. Trošt je
prosil župana g. Klančiča, naj pre-
vzame občina v oskrbo to spominsko
ploščo. Gosp. župan Klančič je v dalj-
šem govoru to storil in povdarjal, da
si šteje podgorska občina v čast imeti
v oskrbi tak spomenik.

Sledil je govor vladnega zastop-
nika visokor. g. grofa Attemsa v
nemškem, slovenskem in v italijanskem
jeziku, v katerem je povdarjal hvale-
vredno inicijativo veteranskega društva
in posebej njegovega predsednika, ki
skrbi za to, da se razni junaški in tra-
gični čini našega vojaštva otmó po-
zabljenosti.

Govoril je na to goriški brigadir
g. Fr. Klar v patrijičnem smislu, po-
tem slotnik 9. lovskega bataljona, ki se

shod v Dutovljah, da si je ohladil jezico
nad našimi poslanci ter pri svojih vo-
livcih na novo razvel razdražbo in raz-
srdbo proti naši delegaciji in s tem od-
vrnil od svojih volivcev možnost, da bi
začeli njegovo lahkomišno odpoved, in
provzročitev novih volitev obsojati. Le
tako si moramo tolmačiti shod v Du-
tovljah, ki ni bil drugega kot volilni
shod za dopolnilno volitev, o katere raz-
pisu ni bilo še duha ne sluha, in ka-
tera se je vršila cele tri mesece pozneje.
To se je mudilo „zmernemu“ g. Gu-
stavu! Vse to bi se bilo dalo g. advokatu
odpustiti, ako bi bil rabil za sredstvo
svoje nove agitacije resnico. A bilo je
nasprotno, on je v slepi strasti pital
svoje volilce z golo neresnico. To je ne-
odpušljivo, neodpušljivo tembolj, ker
je smatral svoje volilce za toli neraz-
sodno maso, da jo je imel še lepo za
norca. Že 26. januarja je v „Edinosti“
obljubil: „Čim bo zasedanje deželnega
zboru dovršeno, priobčimo natančne in
povsem zanesljive podatke in številke,
iz katerih bo razvidno, kako je deželni
zbor tudi v tem zasedanju delil podpore
in porabil deželna sredstva po re-
ceptu: „Harlekin in Fakanapa.“ — Za-
sedanje deželnega zboru je bilo dovršeno
17. februarja, g. Gustav je molčal. „Go-
rica“ ga je dregnila pod rebra: kaj je
z obljubo? Oglasil se je 12. maja, zah-
teval še dveh pojasnil, obljubujoč: „Pro-
simo „Gorico“ nujno, da nam da te dve
pojasnili, na kar ne bomo odlašali s
svojim odgovorom“. Dne 17. maja mu
je dala „Gorica“ pojasnili, ali resnico-
ljubni g. Gustav je molčal. „Gorica“ ga
je naprej dregala, on se je pa umikal
in naprej molčal. Kar mu prileti 12. ju-
nija grozna klofuta od zavezniške strani.
Isti dan so namreč zborovali Faidutijevci
v Gradišči-Brumi, in na tem shodu je
laški „klerikalni“ poslanec Piccinini iz-
javil, da je dobil slovenski del dežele
dve tretjini vseh podpor, laški pa eno,
torej ravno nasprotno kot Gregorinov
Fakanapa. In „Gorica“ je prav zmago-
zavestno 21. junija vprašala: „Gospod
dohtar, prosimo odločnega odgovora, kdo
je lagal? Ali Vi, ki ste izjavili v Dutov-
ljah, da dobe Lahi dve tretjini podpor,
Slovenci pa le eno; ali Vaš somišljenik,
poslanec Piccinini, ki je izjavil v Gra-
dišči-Brumi, da so dobili Slovenci dve
tretjini, Lahi pa le eno?“... To je bil
hud poper, kaj ne? G. Gustav je moral
strašansko kihati! Utaknil je v žep tudi
Piccininijevo klofuto, in — molčal. In
molči o tem še dan danes in se tolaži
z mislijo, da so „Edinostini“ čitalci in
kraški volivci pozabili, kako hudo jih
je potegnil.

No, zdaj naj izvoli dični odbor trž.
pol. društva nekoliko preštudirati to ra-
vanje svojega varovanja in si odgovo-

je zahvalil veteranskemu društvu, da
se je spomnil nesrečne smrti vojakov
tega bataljona.

Govoril je še nadalje gosp. Albin
baron Teuffenbach ter se pred-
stavil kot Radeckyja veteran, nakar je
vojaška godba zasvirala molitev za
mrtve.

Nazadnje je bil še defile pred vi-
soko gospodo ob sviranju Radeckyjeve
koračnice, nakar je bilo slavnosti konec.

Spominska plošča stoji na pod-
gorski strani mosta pri Barki. Lepo delo
kamnoseškega umetnika g. Potočnika,
iz Gorice, ki se je pokazal vže večkrat
mojstra na polju kamnoseške umetnosti.
Plošča nosi trojezičen napis, najprej
slovenski, potem nemški in italijanski.

Slovenski napis je sledeči:

„Trajnemu spominu ponesrečen-
cev, ki so se v nedeljo dne 18. oktobra
1846 okoli 10. ure zjutraj, vračajoč se
od vojaškega pregleda, na tem mestu
utopili, ker se je brod pod njimi raz-
rušil, noseč jih preko Soče.“ — Potem
so navedena imena utopljenec. Pod-
gorcev je utonilo 7, Ločničarjev 11, iz
Moše 2, iz Koprive 2, Goričan 1. Ti
niso bili vojaki. Vojakov je utonilo 29
in sicer: 9 Kranjcev, 4 Korošci in 15
Štajercev.

riti na vprašanja: Ali tako ravna tisti,
ki pravi, da ni ne klerikalec ne libera-
lec, ampak zgola narodnjak? ali tako
ravna tisti, ki je došel v deželo kot re-
šitelj narodnega miru? tisti, ki si hoče
z nesebičnim in požrtvovalnim delova-
njem pridobiti zaslug za Slovenstvo na
Goriškem? ali nima tako ravnanje vseh
svojstev izpodbujanja enega dela ljud-
stva k sovraštvu proti drugemu in to
celo oprto na neresnico? ali nima tako
ravnanje vseh svojstev vzbujanja še
veče odpornosti med strankama? Ali je
to čin treznega razuma ali slepe strasti,
če se hoče takemu ravnanju izražati
„zaupanje in spoštovanje“? —

Tržaški gospodje odborniki naj torej
očitane v svoji famozni izjavi o „za-
slepljenju od strankarske strasti“, na-
perjeno proti dr. Gregorčiču, shranijo
lepo zase, oni so ga bolj vredni in je
bolj zaslužijo. Ko je dr. Gregorčič pred-
lagal naj verifikacijski odsek presoja,
ali je dr. Gregorin vreden, da sedi v
dež. zboru goriškem, se je le trezno od-
zval svoji dolžnosti, kot goriški rodo-
ljub in voditelj naše delegacije. Nikdo
ni pri nas tako poskusil nego on, kako
težavno je delo za narod, ko se mu
meče tak razdirač, kot je Gabršček, na-
sproti. Iz zdaj, ko vse kaže, da nas Bog
kmalu reši te nadloge, pa prihaja dr.
Gregorin in hoče na umeten način po-
daljšati dobo tega narodnega herostrat-
stva. In za tako delo naj bi bil morda
dr. Gregorčič v deželnem zboru prosla-
vil dr. Gregorina kot najvrednejšega po-
slanca na Goriškem in vrhu tega morda
še za to, ker je zdaj za Kras že v tretjič
deželni poslanec, a nima kot tak poka-
zati prav ničesar. (Dalje pride.)

II. avstrijski zadružni shod na Dunaju.

(Dalje.)

O draginji živili in o nalo-
gah, ki glede te pripadajo za-
družništvu, je govoril potem Fasching-
bauer, računski deželni nadsvetnik na
Dunaju. Povdarjal je, da nedostaja še
pri nas prave državne politike glede
kmetijstva. To se zanemarija, podpira
pa veleobrt, ki že davno proizvaja več,
nego more oddajati. Vzrokov draginje je
treba poiskati drugod in ne pri kmetij-
stvu, katero še dolgo ne bo proizvajalo
toliko, da bo povsem ustrezalo življen-
skim potrebam. Vzrokov draginje je do-
biti v oni posredovalni trgovini, ki oskr-
buje prehod živil iz rok kmeta-proizva-
jalca v roke potrošitelja. To posredova-
nje je treba omejiti; neposredne stike
med organizacijami proizvajalcev in po-
trošnikov je treba pospeševati; kmetij-
stvu je treba dati prilike, da pridela
mного več na svojem zemljišču v nadi,
da pridelek proda po ceni, ki bo odgo-
varjala delu in trudu, pa ne bo padlo
nikomur na um, da bi pripisoval kmetu
vzrokov draginje, kakor si dovoljuje da-
nes neopravičeno marsikdo. Glede na-
meravanega uvoza z argentinskega
mesa je rekel Faschingbauer med dru-
gim sledeče: „Isti ljudje, katerim ni ni-
koli zadosti zabavljanja nad avstrij-
skimi in nemškimi junckerji, molče popol-
noma sedaj, ko se hoče podpirati argen-
tinske junckerje. Nobena stvar ni tako
neumna, da bi se danes ne zahtevala
brez ozira na kmečko ljudstvo. Ali so
zrastli v krogih kmetijstva Rochefeller-ji,
Rotšildi, Liebigi i. t. d.! Ne! Mi vidimo,
da ljudje še vedno beže z dežele, kar
dokazuje dovolj, kako malo nese kme-
tijstvo. Tudi veleposestvu se že davno
ne godi več tako dobro, kakor se na-
vadno povdarja.“ Predlagal je sledečo
resolucijo:

„Z vsem povdankom se pridružu-
jemo odločnemu ugovoru zoper poskus,
da bi se odgovornost za nastopivšo dra-
ginjo živil pripisovala avstrijskemu kme-
tijstvu. Ker ni dosedanja državna gospo-
darska politika priznala opravičene
zahteve avstrijskega kmetij-
stva, da bi v prvi vrsti skrbelo za

oskrbo avstrijskega trga z živili, mar-
več je primorano svoje glavne izdelke
brez ozira na pogoje pridelovanja pro-
dajati pod pritiskom prevleke konkuren-
ce po svetovnih cenah, tako da mu
je vsled tega velik del avstrijskega trga
stalno odvzet in da skrbi za oskrbova-
nje glavnega mesta države in rezidenč-
nega mesta Dunaja, ki je zelo ugoden
za potrošnjo, v izredno veliki meri Oger-
ska, zato ni mogoče pripisovati
posledic avstrijskemu združništvu, ako
dosedanji dobavni viri odpovejo. Mi smo
prepričani, da je draginja živil le po-
sledica splošne, desetletja enostran-
sko obrtno proizvanje pospe-
šujoče gospodarske politike,
ki je dosegla obrtni razvoj, ki daleč
presega domače potrebe, pa izdatno
otežuje in zapostavlja kmečki obrat ter
ima za seboj celo vrsto škodljivih po-
stranskih pojavov v našem gospodar-
skem in javnem življenju. Obstoječe raz-
mere se bodo le tedaj izboljšale, ako se
bo avstrijskemu kmetijstvu omogočilo,
da opravlja svoj gospodarski razvoj na
temelju obstoječih prozvajalnih raz-
mer, s tem pa proizvajanje v to-
liko povzdignilo, da bo vstre-
zalo potrebam; zato so predpogoji dani.
Poskus, da bi se skušalo odpomagati s
tem, da se umetno poveča uvoz, se
mora izjaloviti že vsled tega, ker ni za-
dosti uvoznih virov. Tak poskus bi imel
kot posledico tudi stalno, nepretrgano
oškodovanje narodnega imetja, kar bi
sčasoma provzročilo, kakor v starem
Rimu in na Angleškem, da bi ljudje
zapuščali in v nemar pustili deželo.“

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Miren. — Minulo nedeljo se je v
dvorani „Društvenega Doma“ igrala
Jurčičeva igra „Tihotapac“, katero so v
splošno zadovoljnost ob navzočnosti
precejšnjega števila domačega ljudstva
igrali domači igralci. Najboljše izmed
vseh jo je pogodil Tekmec, ki je igral
kot igralec, ki se je gledališkim odrom
privadil kakor vsakdanjemu delu. Seveda
niso tudi drugi igralci in igralke za-
ostajali. Občinstvo jim je burno plo-
skalo. Igra je ugajala. Opazuje se tudi
na tem polju velik napredek med našim
ljudstvom. Naprej!

Politični pregled.

Delegacije.

Odsek avstrijske delegacije za zuna-
nje zadeve je vsprejel v drugem čitanju
proračun ministerstva za zunanje zadeve.

Istrski deželni zbor.

V včerajšnji seji istrskega dežel-
nega zboru so začeli hrvatsko-slovenski
poslanci obstruirati. Obstrukcija je bila
uspešna. Danes ima istrski deželni zbor
zopet sejo.

Usoda štajerskega deželnega zboru

je zapečatena. Nemški nacionalci so
namreč odklonili zahteve Slovencev, za
katere se je zavzela tudi vlada. Sklep
se je naznanil „Slovenskemu klubu“, ki
e imel sejo v Mariboru. O sklepu „Slo-
venskega kluba“ se je izdalo sledeče
pojasnilo: „Ker so večinske deželno-
zboreske stranke v svoji današnji klu-
bovi seji odklonile kratko vse vladne
posredovalne predloge, vzame to „Slo-
venski klub“ obžalovaje na znanje, da
še vedno ni prišel čas za mirno in
uspešno sodelovanje v štajerskem de-
želnem zboru.“ — Sklenilo se je tudi,
da se skliče 30. t. m. v Maribor velik
shod zaupnikov.

Praška pravna pogajanja

so naletela na veliko oviro. Praški žu-
pan se namreč najodločnejše zavzema
za to, da se izloči iz vladne predloge
določilo, po katerem bi morala urado-
vati praška občina dvojezično. Nemci
odločno zahtevajo dvojezično urado-
vanje. Veleposestvo gre Nemcem do

skrajnosti na roke. Izključeno ni, da se pogajanja ob tej točki razbijejo. Nemško zahtevo po dvojezičnem uradovanju čisto češke Prage z neznatno nemško manjšino si moramo Slovenci dobro zapomniti in zahtevati dvojezično uradovanje za Gradec, Celovec in tudi Trst in Gorico.

Bilinski pred padcem?

Kakor poroča „Prager Tagblatt“, je zelo omajano stališče finančnega ministra Bilinskega. Dunajski politični krogi sodijo, da je njegova pozicija popolnoma nevzdržljiva.

Domače in razne vesti.

Vest se jim je začela oglašati. — Gospodje pri „Edinosti“ z nestrpnostjo nategujejo ušesa, kedaj da zaslišijo z Dunaja glas, da je naš deželni zbor razpuščen. Potem še le bi bilo njih veselje kompletno. Upajo namreč, da bi jim pri novih volitvah utegnila postati volilna sreča slepo mila, kakor jim je bila pri predzadnjih volitvah. Takrat jim je to srečo naklonila nova liberalno-agrarna stranka. Ljudstvo je šlo tej stranki na limanice, ker ni še pregledalo zvijače: da se pod to novo stranko skriva le oddelek stare liberalne stranke. Ali ta agrarna stranka je srečno izginila; gospodje pri „Edinosti“ jo pa upajo nadomestiti z dobro podkrepjeno agitacijo, in pa s tako, kakor jo je zadnjič uprizoril dr. Gregorin s Fakanape v Dutovljah in z odprtimi pismi v „Edinosti“. Takrat bode moral napredni „duh“ iziti že iz Trsta; kajti v goriških liberalnih kasah vlada suša.

Le nekaj je začelo to veselo razpoloženje gospodov pri „Edinosti“ motiti in greniti, misel namreč, da se je ljudstvo že naveličalo teh vednih volitev in da pokaže lahko pri volitvah svojo nezadovoljnost tisti stranki, ki provzroči zopet nove volitve. In v nedeljski številki je že začela „Edinost“ zvrčati provzročitev morebitnih novih volitev — na našo stranko. Ali mi ji že danes obljubimo, da natočimo ljudstvu čistega vina, katera stranka je goni vsak hip na volišče.

Da je zadnjo dopolnilno volitev na Krasu provzročil dr. Gregorin iz gole objestnosti, je jasno kot beli dan. Ali nanj pade tudi odgovornost za morebitne nove volitve. Zvedeli smo, da je sedanje zaključenje dež. zbora izprosila neka spomenica, ki je došla ministerstvu od slov. lib. manjšine in katere oče je bil dr. Gregorin. In v nekem nemškem listu, ki ima najožje zveze z ministerstvom, smo čitali, da je bilo v oni spomenici pisano: **eine Reihe von Wahlen wurde annulliert** (cela vrsta volitev je bila uničena). Resnica pa je, da je bila samo Gabrščekova. Vse, kar so naredili naši liberalci za zaključenje ali razpuščenje deželnega zbora, je žalostna zasluga dr. Gregorina. On je držal in drži Gabrščeka pokonci. Tej nar. miru na Goriškem toli usodni akciji bi se gotovo nikdo drugi ne bil podvrzel. Brez Gabrščeka v zbornici bi pa tudi gotovo ne bilo prišlo do teh hudih sporov, kakor ni prišlo v dobi, ko so liberalno stranko zastopali Treo-Tuma-Štrekelj. Da, mi menimo celo, da bi bilo postalo razmerje med obema slovenskima delegacijama zdaj prijaznejše nego takrat. Ali Gabršček v zbornici in mirno delovanje se nikdar ne doseže. Saj se je sam že tolikokrat bahal v „Soči“, da je napravil povsod prepir, kjer je bil. O tem tudi naši liberalci ne dvomijo več. Zato je obstanek Gabrščeka v zbornici absolutno nemogoč. Kdor to podpira, ta nosi odgovornost za vse škandale in neuspehe v deželni hiši. Tega dela pa zdaj nihče drugi ne vrši nego — dr. Gregorin. Nanj naj pokaže torej „Edinost“, ko stika po odgovornosti za morebitne nove volitve.

Ko Gabrščeka več ne bo v deželnem zboru, kdo bo skrbel za zabavo galeriji? Mirne in stvarne razprave

dolgočasijo galerijo, ki se hoče zabavati. Kako naj se pa zabava pri suhoparnem poročilu o ureditvi kakega hudaournika, o podpori za kako cesto itd.? Vse to je za galerijo duhomorno! Drugeče pa je, če je Gabršček v zbornici. On vedno stoji, maha z rokami, kriči in če reče zbornični poročevalec, da je $5+6=11$, oni takoj zavpije, da to ni res, ampak da je $5+6=12$. Tako pride življenje v zbornico, mrtvilo izginja. In kaj je dandanes parlament brez osebnih spopadov, brez „lumpov“, „lopovov“ itd.? Goriška galerija je do zdaj po pravici pogrešala razvoj našega deželnega parlamenta tudi v tem oziru. Vse je bilo že na najboljši poti, da pride napredek tudi k nam, toda nesrečni zbornični sklep je uničil sladke nade galerije, in če bi slovenski tržani ne hoteli imeti več tako delavnega poslanca v dež. zboru, bo podpisani bojkotiral galerijo. — Stalen obiskovalec galerij.

„Edinosti“ in drugim. — V Gorici izhaja v Hilarijanski tiskarni (prej je izhajal pri Gabrščku) italijanski list „Gazzettino popolare“, ki se večkrat spravi na dr. Gregorčiča. Tudi o priliki nepripustitve Gabrščeka v dež. zbor si ga je privoščil. Tržaška „Edinost“ je takoj ponatisnila te napade in je postavila: Poglejte, tako piše ugleden in neodvisen ital. dnevnik. „Edinost“ pa ima spet smolo, kakor vedno, če se vmešuje v goriške zadeve. V nedeljo je prinesel oni listič članek pod naslovom: „Gregorčič e Gabršček nella cronistoria“, v katerem napada ital. liberalce in dokazuje, da Gabršček ni nevaren Italijanom, pač pa l'astuto prete (prebrisani duhovnik) dr. Gregorčič. Med drugimi piše: Gabršček, tribuno, gridava contro gli italiani, Gregorčič, politicante, lavorava contro gli italiani. (Gab., ljudski govornik, je kričal proti Lahom, Gregorčič, politik, je delal proti Lahom.) In na drugem mestu piše: Gabršček gridava e faceva fumo, Gregorčič lavorava itd. Smola! „Gazzettino“ je hotel Gregorčiča ponižati, pa ga nehoté hvali.

Resnicoljubna „Edinost“ je sedla na lim goriškemu liberalnemu dopisniku, ki jo je nalagal, kakor znajo lagati pisarji „Soče“. To pot se je spravila na nas zaradi oglasov, katere je začelo priobčevati „Trgovsko-obrtno društvo“ v „Gorici“ in v „Soči“. Liberalni neresnicoljubnež je napisal najmanj štiri debele laži v dopisu „Iz Gorice“, priobčenem v sobotni št. „Edinosti“, katere bo morala „Edinost“ popraviti, kajti poslali smo ji ta-le popravek:

Slavno uredništvo lista

„Edinost“

v Trstu.

Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevamo, da priobčite v postavnem roku, na istem mestu in z istimi črkami — z ozirom na dopis „Iz Gorice“, priobčen v št. 206 „Edinosti“ dne 15. oktobra 1910 — nastopni

popravek:

1. Ni res, da so odgovorili zastopniki trgovcev in obrtnikov našemu uredniku na njegovo vprašanje, da li je med slovenskimi firmami tudi Teodoro Hribar, manufakturna trgovina v Gospoški ulici, da ne, ker je priznan za Laha in sploh ne zahaja med Slovence;

marveč res je, da je prišel v naše upravništvo uradnik „Trgovsko-obrtnega društva“, vpokojeni davčni nadupravitelj g. Šubic, ter rekel, da Hribarja med Slovenskimi firmami ni, da saj on ne potrebuje nikake reklame, ker je znan kot soliden trgovec; sicer pa da ga pojde koj vprašati, li hoče inserirati.

2. Ni res, da je rekel oni gospod pri „Gorici“: „Če daste tudi Hribarja notri, vsprejmemo mi tudi A. Gabrščeka. Ako ne, izpustimo tega“;

marveč res je, da je rekel upravnik lista „Gorica“, da „Gorica“ ne sprejme A. Gabrščkove firme tudi če sprejmejo oni Hribarja ter obenem rekel: „Gorica“ ne priobči A. Gabrščkove tiskarne in ravno tako naj ne priobči

„Soča“ „Narodne Tiskarne“, s čemur je bil zastopnik „Trgovsko-obrtnega društva“ zadovoljen.

3. Ni res, da je „Gorica“ namenoma počakala do torka (in to proti dogovoru) ter izpustila A. Gabrščeka;

marveč res je, da „Gorica“ ni namenoma počakala s priobčenjem do torka, ampak da se je upravnik „Gorice“ dogovoril z zastopnikom „Trgovsko-obrtnega društva“, z upokojenim davčnim nadupraviteljem g. Šubicem, da priobči „Gorica“ inserate šele v torek, ker je bilo za soboto prepozno.

4. Ni res, da je „Gorica“ pokazala ves svoj strankarski fanatizem s tem, da je namenoma izpustila tudi kavarno „Central“ in vinotržca Cigoja;

marveč res je, da je upravništvo „Gorice“ priobčilo inserate doslovno po rokopisu, katerega je prejelo od „Trgovsko-obrtnega društva“ izpustivši vsled dogovora — A. Gabrščkovo tvrdko.

Gorica, 17. oktobra 1910.

Uredništvo „Gorice“.

Inseratov „Trgovsko-obrtnega društva“ ni več ne v „Gorici“, ne v „Soči“. Snedla jih je liberalna nestrpnost in liberalno brezmejno strankarstvo. „Če ne velja naša, pa naj vse vrag vzame!“ — po tem se ravna liberalci in s tem so tudi onemogočili stalno inseriranje slov. tvrdk, kar bi bilo v veliko korist trgovcem in obrtnikom v Gorici. Če bo potrebno, spregovorimo več, — tako, da bo šumelo liberalnim hujskačem, ki, ko gre za njih mošnjo, napravijo tudi Turka za Slovence. Basta za danes!

Novi lovski zakon, katerega je predložil poslanec Fon goriškemu deželnemu zboru, je „Sočine“ lovce spravil v zadrego. Seveda, samo oni naj bi smeli streljati — in kar je še najboljše jesti — zajce. Kmetje pa naj zajce le redijo za — liberalno gospodo. Kmet ima po dosedanjem lovskem zakonu dvakratno škodo: Zajec mu krade zelenjavo, lovec mu polje potepta. Kmet pa molči in globoko se klanja liberalnim lovcem. Liberalni lovci naj redijo zajce na svojem polju, potem naj jih streljajo kolikor hočejo!

Otroški vrtec društva „Šolski Dom“ v ulici Sv. Klare, ki je bil zaprt zaradi bolezni med otroci, je zopet odprt, ker je bolezen ponehala.

Goriška podružnica „Društva slov. prof. v Ljubljani“ priredi dne 30. oktobra t. l. svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: a) odborovo poročilo, b) volitve in c) slučajnosti. Začetek ob 10. dopoldne. Lokal „hotel Jelen“.

Odbor.

Poskušen samomor. — Včeraj popoldne si je v lastnem stanovanju na Travniku v samomorilnem namenu izstrelil dva strela v glavo študent Karol Michlstädter. Vzrok tega čina je neznan. Michlstädter se nahaja v nevarnem stanu.

Dne 13. t. m. je 28-letni posestnik Karol Bizjak od Bizjakov iz Rihemberka tako nesrečno padel po stopnicah v svojem stanovanju, da si je zlomil tilnik, vsled česar je bil v 12 urah mrtev. —

Kolera v Trstu. — Z nekim italijanskim parnikom je prišel v četrtek v Trst iz Bari zidar Josip Pappalepori. Tega zidarja so zaradi pretepa aretirali; v zaporih mu je pa postalo slabo. Imel je hudo grižo in bljuvanje. Poklicani zdravnik je koj odredil, da se ga odvede v bolnišnico v Mar. Magd., kjer so ga opazovali ter so tudi njegove izmečke preiskali. Preiskava je izdala, da je obolen na koleri. Takoj so spravili vse one osebe, ki so prišle v zaporu z njim v dotiko, v isto bolnišnico ter jih opazujejo. Celico zapora so desinficirali.

Zborovanje avstrijskih mest se ne vrši dne 24. in 25. t. m., marveč dne 4. in 5. novembra. Obravnavalo se bo o naslednjih referatih: Socialno zavarovanje, podpora rezervistom, skrbstvena vzgoja, davek na stavbe, dra-

ginja živil, davek na višjo vrednost zemljišča, potno pravo električnih naprav, novela k domovinskemu zakonu, saniranje občinskih financ, ustanovitev lista avstrijskih mest.

„Slawisches Tagblatt“ prične z dnem 23. t. m. izhajati na Dunaju.

800 tonelat argentinskega mesa za Avstrijo. — V decembru se bode uvozilo 800 tonelat zmrznjenega argentinskega mesa za našo državo. Prevoz je prevzela parobrodna družba „Avstro-Amerikana“ v Trstu.

Nova določila glede spremnih listin za pakete v Rumunsko. — C. kr. trgovinsko ministerstvo je naznanilo trg. in obrt. zbornici v Ljubljani, da semora odstej vsakemu, za Rumunsko namenjenemu paketu pridejati izvirno fakturo, ki jo je pritrditi na druge spremne listine. Sprejemni poštni uradi morajo na ca. izjave k paketom za Rumunsko z ročno pisavo napisati sprejemno številko paketa in pridejati krajevni in dnevni pečat. Primerna uredba poštnih tarif za pakete se pridržuje.

Znižanje sladkornih cen. Kakor poročajo, pride v najkrajšem času do znižanja sladkorne rafinade. Znižanje bi imelo iznašati ne samo 5 K, kakor je bilo javljeno, ampak tudi 8 in pol do 9 K od 100 kilogramov.

Semejski sleparji na delu. — **Kmet prodal vole in našel „zeta“.** — Pred nekaj dnevi, na dan sv. Mihaela, je bil v Miholjancu pri Virju na Hrvaškem veliki letni semenj. Ko se je vračal neki kmet iz Gjurgjevca, ki je prodal za 2000 K raznega blaga, se mu je prisedel na voz v bližini Virja nek gosposko oblečen človek. Tujec mu je pripovedoval, da ima zelo dobro službo, zelo veliko plačo ter da bi se sedaj rad oženil. Obenem je vprašal kmeta, ako nima hčere, godne za možitev. Ta mu je pritrdil, gosposko oblečen človek je bil tega tako vesel, da je začel objemati bodočega „tasta“, ki se je objemov komaj ubranil. Ko sta prišla na neki velik most na poti Gjurgjevac, je stopil tujec z voza, češ, da opravi „svoje potrebe“. Odšel je pod most, kmet pa ga je zgoraj čakal. Ker pa „zeta“ le ni bilo izpod mostu, je šel gledat, kaj dela. Tujca ni bilo nikjer, zginit je brez sledu. Kmet je pognal konje in ko se je v domači vasi ustavil pred neko gostilno, da bi izpil kozarec vina, je opazil, da nima v žepu niti vinarja. Takrat, ko ga je „zet“ objemal, mu je ukradel 2000 K, potem pa ga je silila „potreba“, da je odšel pod most in pobegnil. Sedaj iščejo orožniki ubeglega „zeta“.

Serum proti kačjemu strupu. — Z Dunaja poročajo: Več vojaških zdravnikov zdravstvenega odbora se je podalo v Dalmacijo in Bosno, da priredijo tamkaj študije za pridobivanje seruma proti kačjemu strupu.

Povodenj v Italiji. — Iz Milana se poroča, da je povodenj v severnem Piemontu napravila veliko škodo. V dolini reke Aosta je voda odnesla več mostov. En vlak je na progi obstal in potujoči so se morali rešiti s tem, da so se podali peš v gorovje.

Srbski prestolohaslednik kraljevič Aleksander je obolen na tifusu.

Štrajk na francoskih železnicah se je popolnoma polegel. Vlaki zopet redno vozijo.

Droblinice.

Operacija srca. — V petek ob polnoči je našla policija v neki puljski ulici nekega človeka, Gazzetti po imenu, kateri je imel v levo stran prsi zasajen dolg nož. Kakor se je pozneje dognalo, si je mož v pijanosti sam porinil nož v prsa. Policija je moža spravila takoj z rešilnim vozom v puljsko deželno bolnišnico. V bolnišnici je inspekcijski zdravnik takoj spoznal kritičen položaj ranjenca. Ker se je konstatiralo, da je srce ranjeno, je dr. Craglietto takoj pod-

vzel operacijo, katera je pod spretno roko imenovanega zdravnika dobro izpadla. Dr. Craglietto je ponesrečencu zašil s sedmimi šivi srce. Ranjenec se počuti, kakor po tako težki operaciji, razmerno dobro. Zdravniki upajo, da bo okreval. To je bil prvi slučaj operacije srca v puljski deželni bolnišnici.

Umor orožnika v Bosni. — V Ribnici pri Tuzli sta dva šejka, turška podanika, zalotila spečega orožnika, ki je bil prideljen komisarju pri ljudskem štetju, in ga umorila z njegovo lastno sabljo.

Tirolski gostilničarji proti tobaku. Iz Sterzinga poročajo: Na tukajšnjem zborovanju tirolskih in predarlskih gostilničarjev se je sklenilo z ozirom na prepoved, da ne smejo gostilničarji tobaknih izdelkov kupovati v glavnih zalogah, kjer dobe 100odstotne provizije, kakor trafikanti, da gostilničarji popolnoma opuste s 1. januarjem 1911 prodajo cigaret in smodk, ako se jim do konca leta ne dovoli zopet kupovati tobak v glavnih zalogah.

Prešli se uvažajo sedaj v velikem številu iz Italije v našo državo. Avstrijski poljedelski minister je dovolil, da se uvozijo iz Italije za dunajski trg 1000 prešičev, za praški pa 5000.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu šteje letos **85.789** udov, to je 275 več, kakor l. 1909. Vsi ti prejmejo letos naslednji književni dar:

1. „Slovenske legende“.
2. „Sveta spoved“, molitvenik.
3. „Zgodovina slovenskega naroda“, 1. zvezek.
4. „Drobne povesti“.
5. „Slovenske večernice“, 64. zvezek.
6. Koledar za leto 1911.

V zameno ali v doplačilo — kakor si je kdo pri vpisovanju želel — se še doda:

7. „Zgodbe sv. pisma“, 16. zvezek.
8. „Trije rodovi“. Povest.

Z razpošiljativjo smo pričeli ravno kar. Potrudili se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. — Red za letošnjo razpošiljatev je sledeč:

1. Amerika, Afrika, Azija.
2. Krška škofija.
3. Razni kraji.
4. Goriška nadškofija.
5. Tržaško-koprška škofija.
6. Lavantinska škofija.
7. Ljubljanska škofija.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj t a k o j, ko dobijo „avizo“, pošljejo po nje na železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki provzročujejo družbi samo zamudo in nepotrebne stroške. — Stroške, katere so imeli gg. poverjeniki za odpošiljatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čimprej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo nepotrebne prostora.

Odbor.

Loterijske številke.

15. oktobra.

Dunaj	5	2	58	89	47
Gradec	35	33	6	3	60

Martin Šuligoj

urar

Gorica, ul. Barriera 43,

pri državnem koldvoru,

ima v zalogi švicarske žepne in stenske ure, šivalne stroje vsakovrstnih sistemov dvokolesa »Puch«, »Steier-waffenrad«, zastopnik tovarne orkestrionov in gramo-

fonov. Vse pod večletno garancijo. Priporočajo se slavnemu občinstvu.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v **Gorici Gospodska ulica št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franč Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Med 50 recepti

boš gotovo našla marsikatero, po kateri bodo Pekatete tebi in tvojcem izborna dišale. Naroči si kuharsko knjigo pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. Vdobiš jo sastonj.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za kataro v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine**, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavodo.

FRANČ PODBERŠIČ

avtorizovan kamnoseški mojster,

Gorica — Tržaška cesta št. 10. — Gorica

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

bodisi priprostih, ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

v zalogi ima razne kameniške plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izvršuje vsakovrstna v kamnoseško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Za one, ki trpijo na želodcu!

Vsem onim, ki so si s prehlajenjem ali s preobloženjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, premrzlih ali prevročih jedi ali z nezmernim življenjem nakopali kako želodčno bolezen, kakor: **želodčni katar, krče v želodcu, bolečine v želodcu, težko prebavo ali zasilženje**, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar dohodetni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ullrich-ovo želiščno vino.

To želiščno vino je izdelano iz izvrstnih, zdravilnih želišč in iz vina ter ojači in oživi prebavne organe človeka. Želiščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravočasno porabo se udušijo želodčne bolezni že v kalu. Zatorej se ne sme obotavljati pri vporabi. Simptomi, kakor: glavobol, kolcanje, žganje, napihnjenost, bljuvanje, ki se pri starih želodčnih boleznih pojavljajo, pojenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor kolika, utripanje srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrah, v slezeni in hemoroidne bolečine se odstranijo z želiščnim vinom. Želiščno vino odstrani neprebavljivost in vse nepotrebne stvari in želodca in čreves s tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi, slabost

so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslabiljeni in so ozlovoljeni, ki trpijo na glavobolu, so brez sna, ko največ hiražo in trpijo. Želiščno vino daje oslabiljenemu življenju novo moč. Želiščno vino povzdigne tek, pospeši prebavo in hrano, oživilja preembo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdražene živce in vsvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Želiščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Dolgopolje, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Červinjan, Oglej, Fiumičel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Goriško Gradiščanske v lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici želiščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ullrich-ovo želiščno vino.

Moje želiščno vino ni nobeno tajno sredstvo; njegove sestavine so: vino malaga 450.0, vinski štrkljaj 100.0, glicerina 100.0, črno vino 240.0, sok jerebika 150.0, črešnjev sok 320.0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmazajo.

Telegram! Telegram! Telegram!

Otvoritev

BAZAR-JA EMPORIO

RASTELJ 10 -- GORICA -- RAŠTELJ 10.

Galanterijsko blago in igrače, stekleni, porcelanasti in emajlirani predmeti, hišna in kuhinjska oprava, luksurijozno, šaljivo in dekorativno blago, toaletni, usnjati in predmeti za potovanje.

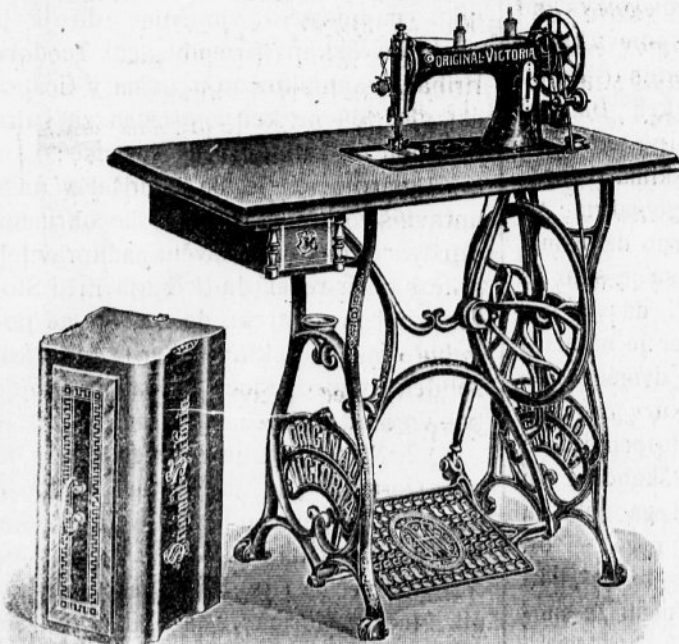
6 stalnih cen: **54** vin., K **1, 2, 3, 4, 5.**

Ogleda si vse to lahko vsakdo, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti.

S spoštovanjem **JOSIP SPIEGL Jun.**

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgotletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroj delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroj so neprekosljivi za tomačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroj so najpriljubnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroj so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trvdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)

